

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnishtvu prejemani:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v priljučju levo), telefon št. 34.

Izjava vrnitve dan zvečer izvzemli nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterstopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele
četrt leta 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Beg italijanov pred našo artiljerijo pri Plaveh.

MIR MED BOVCEM IN TOLMINOM. PRI PLAVEH JE RAZBILA NAŠA ARTILJERIJA ITALIJANSKO FRONTO.

Dunaj, 14. septembra. (Kor. ur.) Uradno razglasajo:

Italijansko bojišče:

Po brezuspešnih italijanskih napadih zadnjih dni, je nastal v večjih bojih pri Bovcu in Tolminu odmor.

Pri Plaveh je napadla naša artiljerija s svojim ognjem sovražnika ter ga pregnala na več kilometrov širokem delu fronte. Bežeči Italijani so imeli velike izgube.

Na tirolski fronti smo odbili poskuse slabejših sovražnih oddelkov, napasti našo pozicijo pri obmejnem mostu v dolini Popenna, južno od Schluderbacha in v ozemlju Tonale. Sploh pa vlada na jugo-zapadni fronti mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, iml.

BOJ MED LETALCI PRI VIDMU.

Dunaj, 14. septembra. Iz vojno-poročevalskega stana:

Pri Vidmu so napadli en avstro-ogrski zrakoplov trije italijanski zrakoplovi in zraven tega so obrambni topovi izstrelili nanj 600 strel, vendar pa se je vrnil nepoškodovan, dočim se je moral neki sovražni zrakoplov spustiti na tla v naglem letu, očitno, ker ga je zadel kak strel našega letalca.

Vršč.

Dunaj, 14. septembra. Iz vojno-poročevalskega stana: Nekateri listi pravijo, da se ne more dobiti na zemljevidu gore Vršč, ki je bila pretekli teden ponovno cilj močnih italijanskih napadov. Nasproti se pojasnjuje, da se nahaja gora Vršč, za katero se vrše boji, v soškem ozemlju, južno - vzhodno od Bovca, med višinama Javorček in Krn, ki sta

zaznamovani na vseh dobrih zemljevidih, in je naveden z višino trigonometra 1897.

KARAKTERISTIKA GORENJE-SOŠKE FRONTE.

Boji, ki se odigravajo na naši primorski fronti, segajo v Julijske Alpe. Dolina Zlice, Predel, Koritniška in Soška dolina jih dele v dva dela, ki se strneta na Predelskem prelazu. Od Gemone do Kobarida se vleče visoko, skalnato srednje gorovje, težko prehodno, sneg sega globoko dol. Državna meja gre od Pontablja do Zage ob slemenu, katerega najnižji ponori so sedla visoka 1452 metrov, 1195 in 852, nahajajo se na italijanskem ozemlju. Čez prvega vodi stezna pot v Zajezersko dolino, čez drugo sedlo se pride v Sebaško dolino in v Rabelj; čez tretje vodijo težke tovarne poti, s sedla je pešpot v Žago. Čez glavno sleme, vzhodno od ceste Cedad - Robič - Kobarid - Predel - Trbiž vodijo razen tovarne poti iz Soče v Trento, čez Mojstrovko in Kranjsko goro, samo manjša pota, ki se iztekajo v Savsko dolino. Čez razrastke Julijskih Alp, zapadno od Soče, čez Matajino, se vleče državna meja ob Krminu. Tam se nahaja po vrhu hodno sleme srednjega gorovja Kolovrata s strmimi pobočji proti Soči. Segajo od Robiča do Solkana. Južno od Julijskih Alp sta mali kotlini Bovška in Kobaridska. Prostornost je v sredi 200 metrov visoka kotlina Tolminska, ki obsega več večjih krajev in ki je z notranjščino dežele zvezana po dveh cestah in eni železnici. Soča, ki teče tako blizu meje, ima posebno važnost, ker tvori veliko oviro vsled kakovosti doline in vodnih mas. Nedostopni bregovi, mestoma deroča hitrost gramoz, ki ga vala s seboj, onemogočujejo vožnjo po njej. Tako je sploh do Gorice. Iz tega je razvidno gorko prizadevanje Italijanov za zavzetje mostišč pri Tolminu in Gorici. Vse ozemlje ima ekscisivno klimo z velikimi razlikami v temperaturi med dnevom in nočjo, goro in

dolino. Odtod stalne pritožbe naših sovražnikov glede prelazne opravne.

Po veličastni okolici izvirka Soče je prva pomembnejša in lepša pokrajina v Tolminski kotlini. Najkrajše točke pokrajine so ob južnem robu pri Sveti Luciji, tam, kjer se Idrijska steka v Sočo. Rastlinstvo južne bujnosti krasi bregove bližajočih se rek. Pri Tolminu se izteka več gorskih poti. V gorenji Soški dolini se dviga razgledišče te pokrajine, 2245 metrov visoki Krn s prekrasnim pogledom na armado vrhov Julijskih in Benečanskih Alp.

Ofenziva na tirolski in koroški meji ustavljena.

Ženeva, 14. septembra. Poročevalec pariškega »Matina« piše: »Poveljstvo na italijanski fronti izdaja že odredbe, po katerih se ustavlja ofenziva na Tirolskem in Koroškem. Zato pa hočejo delovati toliko bolj na soški fronti.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. septembra. Iz vojno-poročevalskega stana:

11. septembra: V zoni Re di Castello v dolini Camonica in v gorenjem Tiarnu in v dolini Ledro imamo beležiti male uspehe naših poizvedovalnih čet. Male sovražne oddelke, ki so se bližali našim žičnim zaprekam ponoči na Monte Maronia na višinski planoti, severo - zapadno od Arsiera, z jasnim namenom, da jih razderejo, smo izsledili in zapodili nazaj. Druge sovražne sile so poskušale gozd na trdnem pobočju Monte Piano (Val di Rienz) zažgati, da bi uničile naše pozicije, ali bile so vržene nazaj. Za nas ugodni spopadi so se izvršili na prelazu Sentinella in v dolini Visdende (Peralba). V sektorju tolminskem se je posrečilo enemu naših oddelkov, polastiti se s silovitim napadom enega odseka strelskih jarkov na hribu Sveta Marija (to je Mengorje, opazka uredn.). Ali ta oddelek se je moral vrniti v svoja lastna bližnja kritja vsled ljutega sovražnega artiljerijskega ognja in vsled bomb z vdušljivim plinom in tekočim ognjem.

Kriva italijanska poročila.

Dunaj, 14. septembra. Iz vojno-poročevalskega stana: Poročilo ita-

lijanskega generalnega štaba z dne 9. septembra poroča: V bovški kotlini je prisilila naša artiljerija neko sovražno kolono, ki je poskusila s Predela dol nas ustaviti, da se je umaknila nazaj. Neka druga kolona, ki je severo - vzhodno od Predelskega prelaza stopala proti Predelu, je bila razbita in razpršena.

Kar se tiče prve kolone, je poročilo povsem izmišljeno. Glede druge kolone je priobčena debela neresnica. Dne 7. septembra je imel neki bataljon vojaško vajo v dolini Margartskega potoka in ko je stopal proti Predelu, je opazoval približno en in pol kilometra pred seboj več oblakov izstreljenih šrapnelov v precejšnji višini. Pozneje se je videlo nekaj takih oblakov tudi nad vrhom Predela in južno od njega. Je že mogoče, da so bili šrapneli izstrelki namenjeni bataljonu, ali dosegli niso niti okolice bataljona na maršu, ne pa, da bi bili bataljon »odbili in razpršili«.

Italijanski prestolonaslednik na fronti.

Ženevska »Suisse« poroča iz Rima, da se vozi italijanski prestolonaslednik v avtomobilu ob frontnih vrstah. Prestolonaslednik Humbert ima sedaj 11 let.

Vojvoda Avarna v glavnem stanu.

Preko Lugana poročajo, da je prejšnji italijanski poslanik na Dunaju, vojvoda d' Avarna, dospel dne 12. septembra v glavni stan, kjer je imel dolge pogovore s kraljem in Cadorno; o namenu teh pogovorov ne ve italijansko časopisje ničesar povedati.

Cadorna se ne počuti prav dobro.

»Unione« v Milanu poroča, da se Cadorna v zadnjem času ne počuti prav dobro. Švicarski listi vidijo v tem poročilu, ki ga je dopustila cenzura, previdno pripravo za možnost spremembe v italijanskem vojnem vodstvu.

Dogovor Joffreja s Cadorno.

Iz Basla poročajo: »Corriere della sera« je izvedel glede obiska Joffreja v italijanskem glavnem stanu, da se je Joffre sporazumel s Cadorno za skupno delovanje za slučaj, da bi začeli Nemci premikati

svoje čete z vzhoda kamorkoli si bodi.

Neutralisti in pristaši Giolittija še žive.

Neutralisti se zopet gibljejo. Oglašajo se tudi pristaši Giolittija. To spričujeta dva članka v listih »Popolo d' Italia« in »Idea nazionale«.

»Popolo d' Italia« piše o neki novi zaroti pristašev Giolittijevih in se hujuje nad političnimi sovražniki vojujočih se Italije. List vprašuje: Ali hočete vedeti najglavnejše argumente teh mož? Ti so: draginja živila, ruski umik, počasno napredovanje naših operacij, nemoč naše mornarice in ironija. Po štirih mesecih vojne še z daleka nismo tam, kjer bi bili, ako bi bili ostali nevtralisti. List potem zabavlja na Giolittija in njegove pristaše. Iz divje pisave je razviden strah vseh onih, ki se natihome boje, da pride v kratkem na dan njihovo izdajstvo. »Popolo d' Italia« dostavlja, da tak mož kakor Giolitti, katerega se je zmerjalo po celi Italiji, ne more priti nikdar več na površje.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

»Nuova Antologia« opozarja, da pri mesečnih stroških 500 milijonov lir za vojno bo znašal državni dolg koncem leta šest milijard, kriti sta dosedaj samo dve milijardi.

»Avanti« konstatira, da je bilo v zadnjem polletju uvoženega premoga 1.250.000 ton manj nego v prejšnjem letu.

V vojaškem lazaretu v Milanu je ranil neki bolni vojak vojaškega zdravnika stotnika Kazimira Donicellija z britvijo in ga težko poškodoval na vratu.

»Messaggero« poroča, da se razdeljuje nekaj dni sem v Rimu manifesti v francoskem jeziku, v katerih se pozivlja meščanstvo k agitaciji za mir.

Kapitane nemških zaplenjenih ladij, ki se nahajajo v Kataniji, so izgnali iz Italije.

»Avanti« našteva imena raznih intervencionistov, dolga vrsta jih je, ki so svoj čas strahovito agitirali za vojno, sedaj pa sede lepo doma.

Iz Florence poročajo, da so zapri zopet 15 oseb, ki so zapletene v škandal pri dobavi čevljev za armado; čevlji so dajali s podplati iz papirja.

LISTEK.

Odvetnikova skrivnost.

Angleški spisal J. K. L e y s.

(Dalje.)

Ko je bil odvetnik Feliks iz svojega stanovanja odpeljan v bolnišnico, je doktor Macleod v njegovem stanovanju pozabil svoje instrumente. Vrnivši se iz bolnišnice, je šel iskat svoje stvari. Pred hišo, v kateri je bilo Feliksovo stanovanje, je bila zbrana večja množica ljudi in tudi po stopnicah je bilo nekaj oseb, policijski stražnik pa je stal na vratih Feliksovega stanovanja. Malo trenutkov poprej je bil prišel policijski nadzornik in si je s policijsko pozornostjo ogledoval posamične sobe in pohištvo. Zdravnik dr. Macleod in policijski nadzornik sta se poznala že dlje časa in se kot znanca prijateljsko pozdravila.

»Ali je kaj upanja, da ostane Feliks živ?« je vprašal policijski nadzornik.

»Ne! Feliks je namreč že tako popolnoma mrtev, kakor le more človek mrtev biti,« je odgovoril zdravnik.

»Kaj menite, kaj je vzrok, da je tako naglo umrl?«

»Sodim, da je zaužil preveliko dozo kakega kokaina - preparata.«

Policijski nadzornik je naglo in ves začuden pogledal zdravniku v obraz.

»Kaj to resno mislite?«

»Seveda. Mislim, da je skoro gotovo tako. Čemu to vprašujete?«

»Ker moram tistega izslediti, ki mu je dal užiti ta preparat.«

»Najverjetneje je vendar, da ga je sam vzel.«

»Ne! To ni verjetno; to je izključeno.«

»Kako pa to veste?«

»Ker ni tod videti niti ene stekleničice in nikjer ni sledu kokainu. Tam je kozarec, v katerem je nekaj kapelj vode in skodelica, v kateri je bila najbrže juha. Kar je še teh tekočin, jih bom seveda dal kemično preiskati, toda kake steklenice z ostanki narkotične tekočine ni nikjer videti. To je dokaz, da mu je kdo drugi dal strup. Če bi ga bil sam vzel, bi morala biti steklenica še tu.«

»Morda je služkinjo ali pisarja kam poslal s kakim naročilom in je dotična oseba vzela steklenico seboj.«

»To je pač mogoče. Saj sem hotel le reči, da je treba vse natančno

preiskati in dognati, kaj se je zgodilo.«

Med tem pogovorom je prišlo nekaj moških in žensk do vrat one sobe, kjer sta se mudila policijski nadzornik in pisar.

»Ali je kdo izmed vas pisar pri odvetniku Feliksu?« je vprašal policijski nadzornik.

»Ne,« je odgovoril tenek glas.

Policijski nadzornik se je naglo ozrl po ljudeh, stoječih pri vratih in zagledal kakih štirinajst let starega dečka, ki je precej drzno silil v ospredje.

»Kaj pa ti veš?« je osorno vprašal policijski nadzornik.

»To že, kar ste vprašali in na kar sem vam odgovoril,« je rekel deček z glasom užaljenega človeka. »Jaz sem pisar v sosednji odvetniški pisarni, pri gospodih Touchpennyju in Diggsu in poznam pisarja, ki sta bila pri odvetniku Feliksu. Nobenega njiju ni tu.«

»Ali veš, kje stanujeta?«

»Ne.«

»Kdaj sta odšla?«

»Lardy Dardy dan . . .«

»Govori spodobno!«

»Dan O' Leary je odpotoval na dopust.«

»In kdo je drugi pisar?«

»Mathew Fane. Ta je še v Londonu. Bil je popoldne nekaj časa v

pisarni, pa je odšel nekako ob peti uri popoldne, kakor je sploh njegova navada.«

»Ali je to tista ura, ob kateri se navadno zapirajo odvetniške pisarne?« je vprašal policijski nadzornik in je pogledal dečka tako nezaupno, kakor bi vedel, da ne pripoveduje resnice.

»V mesecu septembru se navadno zapirajo odvetniške pisarne ob petih popoldne.«

»Nekako ob polštirih je bila neka dama tu,« je nadaljeval deček.

»Kako pa to veš?« je začuden vprašal policijski nadzornik. »Ti boš še posebno zaslišan, zato govori že zdaj resnico.«

»Če pustite odpreti pisarno odvetnika Touchpennyja, pa vam bom pokazal, kako to vem.«

Deček je pokazal na suho žensko, češ, ta snazi pisarno in ima ključ.

Policijski nadzornik je ukazal ženski, naj odpre pisarno. Bila je to izredno majhna sobica, v kateri je stal samo pisalni pult. Zid, ki je sobo ločil od hodnika, je bil na zgornjem delu iz pobeljenega stekla. Mali pisar pa je bil nekaj okna odpraskal, tako da je s svojega sedeža lahko vsakega videl, kdor je prišel na hodnik, ne da bi dotičnik slutil, da ga kdo opazuje.

»Tod sem videl tisto damo,« je rekel deček ponosno.

»Za danes sem opravil,« je rekel policijski nadzornik, ko je bil vse ogledal. »Ti, dečko, pridi jutri zjutraj ob pol desetih sem. A kako se pa pišeš?«

»Atkins, gospod nadzornik, Edvard Leopold Atkins.«

»Prav! Torej Edvard Leopold Atkins. Povej policijskemu stražniku svoje stanovanje in pazi, da boš jutri zjutraj točno ob pol desetih tu.«

Mali Atkins se je čutil važnega, ker je imel tako dolg in pomemben pogovor s policijskim nadzornikom in zavedal se je, da je pridobil v celi ulici na ugledu ter da ga zlasti zavdajo vsi pisarji njegove starosti.

Naslednji dan je bil Edvard Leopold Atkins ob določeni uri na svojem mestu in je na stopnicah pozdravil policijskega nadzornika.

»A, ti si že tu,« je slabovoljno godrnjal policijski nadzornik Clarke, ki vobče ni maral dečkov in posebno ne tako navihanih dečkov, kakršen je bil Edvard Leopold Atkins. »Včeraj te nisem utegnil natančneje izpraševati, ker sem imel še druge važne posle. Danes mi pa podrobno povej, kdo je šel včeraj k umrlemu odvetniku in kaj si vse zapazil. Torej, starejši pisar, si včeraj rekel, je zapustil pisarno ob petih popoldne?«

Odkrivajo se v Italiji škandali pri dobavi raznih predmetov za armado kar po vrsti. Poleg aretacij v Florenci je bilo aretiranih 5 oseb v Faenzi in tri v Milanu, vse, ker so sleparile pri vojaških dobavah.

Pomnoženje italijanskega papirnatega denarja.

Glede na izdajo 300 milijonov novih banknot in blaginjskih listkov, s čimer se izdaja papirnatega denarja za tri milijarde nad normalno višino, svetuje »Corriere della sera« naj se najame v inozemstvu raje večje posojilo, pri čemer pridejo v poštev poleg Angleške zlasti Zedinjene ameriške države.

Brezuspešna ruska protiofenziva v Voliniji.

RUSI OB STRIPI ODBITI. NOVI LJUTI BOJI V VOLINIJI. USPEHI NA LITAVSKEM.

Dunaj, 14. septembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Položaj v vzhodni Galiciji je neizpremenjen. Sovražnik je napadel danes jutraj našo fronto ob Stripi, pa je bil odbit.

Tudi v Voliniji so Rusi pripeljali nove čete ter prešli na številnih točkah k napadu. Medtem ko boji pri Novem Aleksinjevu še trajajo, smo vrgli sovražnika pri Dubnu ob odseku Dubela povsodi z velikimi izgubami zabit.

Naše, na Litavskem se boreče vojske, so pri zasledovanju sovražnika prekoračile nižino Grivde, južno od Slonima.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

PRODIRANJE HINDENBURGOVE ARMADE MED DVINO IN VILJO. BOMBE NA LIDO.

Berolin, 14. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 14. septembra.

Vzhodno bojišče.

Armada skupina generala feldmaršala von Hindenburga.

Na fronti med Dvino in Viljo, severo - zapadno od Vilne, prodiramo med boji naprej. Vjeli smo 5200 sovražnikov ter vplenili 1 top, 17 municijskih voz, 13 strojnih pušk in mnogo prtljage.

Tudi vzhodno od Olite napreduje naš napad. V loku, ki ga tvori Njemen, severo - vzhodno od Grodna, smo dospeli pri zasledovanju na pol poto do Lide. Dalje proti jugu se bližamo odseku Ščare. Ponoči smo obmetavali kolodvor Lida z bombami.

Armada skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarškega.

Zasledovanje proti Ščari se je nadaljevalo. Sovražna zadnja kritja smo porazili.

Armada skupina generala feldmaršala von Mackensena.

Tudi tu ni mogel sovražnik zasledovanja ustaviti. Vjeli smo nekaj sto neprijateljev.

»Da! A, tu prihaja in ga lahko sami vprašate.«

Mathew Fane je res ravno v tem trenutku prisopihal po stopnicah. V rokah je držal časopis in bil je tako prepaden, da se je še Edvard Leopold Atkins začudil.

»Vam je Fane ime, kaj ne?« je vprašal policijski nadzornik, ko je stari pisar prišel do vrha stopnic. »Kaj se je tu včeraj zgodilo, Vam je najbrž že znano.«

»Pravkar sem čital poročilo,« je dejal Fane in je pokazal na časopis, ki ga je držal v roki. »Gredoč po cesti, sem videl na deski pred uradništvom »Telegrafa« napis »Skrivnostna smrt znanega odvjetnika«, pa sem si kupil list. To se mi pač ni sanjalo, da je moj lastni principal nagloma in skrivnostno umrl. Stvar je prišla tako nepričakovano, da sem presenečenja skoro omedlel.«

»To Vam rad verjamem,« je dejal policijski nadzornik. »Kdaj ste pa odvjetnika Feliksa zadnjič videli?«

»Včeraj popoldne še, nekako ob pol štiri. Prišel je v pisarno in me je poslal z nekim poročilom v osrednje mesto.«

»Dobro! Vse to boste morali seveda še povedati pri zaslišanju. Zdaj mi povejte, kje je Vaše stanovanje, da Vam pošljemo pozivnico.« (Dalje prihodnjik.)

VOJNA S TURČIJO.

»Tribuna« je priobčila članek »Obe vojni«, v katerem skuša pobijati napoved vojne Turčiji. »Tribuna« hoče pokazati predvsem, da vojna s Turčijo v narodu ni zadela na odobravanje, da vsa odgovornost za to vojno pripade vladi in vlada bo mogla opravičiti to vojno napoved samo takrat, ako ji bodo zagotovljene vsled te vojne velike prednosti, velik dobiček in izdatne kompenzacije. — Nekateri ta članek ostro napadajo.

»Lokalanzeiger« v Berlinu poroča iz Rima, da je ministrski svet v odločni obliki odklonil predlog, da bi se udeležila Italija velike vojne akcije v Dardanelah.

Jugovzhodno bojišče.

Položaj pri nemških četah je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

NAPAD NEMŠKIH HIDROPLANOV V ZALIVU RIGE.

Berolin, 14. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Dne 12. septembra so izvršili nemški hidroplani napad na ruske pomorske bojne sile v zalivu Rige ter na Rigo-Dünamünde.

Eden hidroplan je zapazil pred zalivom sovražno ladjo, ki služi hidroplanom za oporišče, ter jo je uspešno bombardiral. Opazili smo, da je ena bomba zažgala. Neko drugo letalo je z bombami napadlo torpednega rušilca ter ga enkrat zadelo. Tretje letalo je zapazilo v anensberškem zalivu ladjo za hidroplane ter jo dvakrat zadelo.

Cetrtemu letalu, ki se je moralo pri Zerelu boriti z dvema sovražnima aeroplanoma, se je posrečilo se približati nekemu rušilcu ter ga zadeti.

Peti hidroplan je zadel pred Vindavo na dva pod vodo se nahajajoča mčolna ter je vrgel na nju dve bombi. Učinek ni bilo mogoče konstatirati.

Zadnje letalo je šestkrat zadelo delavnice in stavbišča ladjedelnice Mühlgaben in Dünamünde, kjer se gradi torpedovke za rusko mornarico.

Eno letalo je srečalo v zalivu Rige neko rusko jadralnico. Ladja je bila potopljena, posadka se je rešila.

Šef mornariškega generalnega štaba.

POLOŽAJ NA SEVERNEM BOJIŠČU.

»Kölnische Zeitung« piše, da se položaj v vzhodni Galiciji pojasnjuje. Cilj ruskih operacij, prebiti fronto in s tem vplivati na napredovanje združenih armad v Voliniji, je popolnoma ponesrečilo, kajti na volinskih frontih se boji dosledno dobro razvijajo.

»Lokalanzeiger« poudarja predvsem, kako odkritosrčno je avstrijsko uradno poročilo javilo premestitev avstrijske fronte na Strypo. Rusom je iz lahko umljivih političnih nagibov ležeče na tem, da bi svoje, v trdnjaskem trikotu potrebnejše sile, osredotočili na to strateško manj važno točko, toda vodstvo združenih armad ni imelo vzroka, da bi svoje na severu uspešno delujoče sile v trenutku največjega napora premestilo na drug kraj samo za to, da bi se preprečil nektrav umik na razmeroma nepomembnem ozemlju. V sedanjem stadiju neprestanega zasledovanja sovražnika je bilo največje važnosti, da se ni plačala z nepotrebnimi žrtvami ohranitev prostora, ki se bo vsled dogodkov v sosedščini naravnim potom zopet pridobil. Napori Rusov ob Seretu niso imeli tega uspeha, ki so ga Rusi pričakovali, da bi namreč preprečili prodiranje združenih armad v trdnjaski trikot.

Iz Curiha javljajo: Po odhodu na San prve ruske armade, namenjene pred Dardanele, sredi junija, in ki ji je poveljeval general Ešenburg, so Rusi pripravili v Odesi drugo armado, broječo 9 do 11 divizij, ki naj bi šla pred Dardanele. Zda so te divizije odposlane na obrambo Besarabije. Zapovednik jim je general Renenkampf.

Bombe na Lublin.

Jerakovski »Czas« posnema iz varšavskih listov, da je pred nekaj dnevi priplul nad Lublin ruski aeroplan in vrgel v mesto 13 bomb. Več bomb je padlo na travnike. Vsled obstrelevanja je aeroplan odšel proti vzhodu.

General Ruski o vojnem položaju.

Berolinski »Tageblatt« javlja: Poročevalec »Tempsa« je govoril z generalom Russkim. General upa, da bo Nemcem nemogoče zavojevati Petrograd, ker se položaj Rusov glede dovažanja artiljerije, municije,

pušk in novih čet počasi, a zanesljivo izboljšuje. Tudi je ozemlje med sedanjo fronto in Petrogradom jako težavno. Rusija zopet lahko diha in bo po poteku zime nastopila z novo armado.

Nikolaj Nikolajevič.

Nemški listi poročajo, da sta general Ruski in vojni minister Polivanov provzročila odstranitev velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča od vrhovnega poveljstva armade. Nikolaj Nikolajevič se je nameraval z armado umakniti za Minsk, a Polivanov se je tem uprl. Veliki knez ni sam odstopil. Odločilno je bilo, kar se je zgodilo v dumi. Predsednik Rodzjanok, ki je prijatelj vojnega ministra, je ustanovil večino, ki zna postati odločilna za rusko politiko. Ta večina je zahtevala, naj odstopi Nikolaj Nikolajevič. Opiraje se na to, je Polivanov pri carju dosegel, da je bil Nikolaj Nikolajevič odstranjen.

Angleži o Rusih.

»Berliner Tageblatt« javlja iz Kodanija: Polkovnik Repington tolaži v »Times« angleško javnost, češ, da so Nemci na Ruskem sedaj v takem položaju, kakor je bil Napoleon. Prišli so do mrtve točke. Ruska armada ni več v nevarnosti, da bi jo Nemci obšli ali obkolili. Rusi imajo sklenjeno linijo in so vse za seboj opustili. Z zaupanjem čakajo na zimo, ker Nemci, kakor se kaže, ne morejo naprej. O miru nočejo Rusi ničesar slišati. Pozimi ne bodo mogli Nemci držati svoje fronte s slabšimi četami.

RUSKO URADNO POROČILO.

Ruski generalni štab poroča 11. septembra: Eden sovražni Zepelin je priplaval 10. septembra nad Baltiški port, kamor je vrgel par bomb. Naši hidroplani so bombardirali nemške ladje v pristanišču Vindava. V okolici Rige in Fridrihštata nobenih resnih bojov. V okolici Jakobštata smo odbili 10. septembra zvečer vrsto nemških napadov. V okolici Dvinska pri železniški postaji Ponamunek je sestrelila naša artiljerija nemški aeroplan, ki je bombardiral lazaretni vlak. Med Svjento in Viljo je prišel sovražnik 10. septembra energično ofenzivo z znatnimi silami v okolici vzhodno od Vilkomira. Sovražnik prodira na cesti proti Dvinsku ter napada posebno južno od te ceste s pomočjo močne poljske in trdnjavske artiljerije. Istočasno prodirajo znatne sovražne sile v okolici vzhodno od Širvnica v splošni smeri Vilkomir-Svjentsani. Med Viljo in Njemenom se naše pozicije niso izpremenile. Ob dolenjem teku merečanke močno streljanje artiljerije. — Vzhodno od Grodna so Nemci od 10. septembra dopolne trdovratno napadali fronto Ozeri-Skidel. Te napade smo večkrat z bajonetom odbili. Skidel je bil opetovano v naših pa zopet v sovražnikovih rokah. Končno je ostal proti večeru po sijajem bajonetnem jurišu naš. Naša kavalerija marljivo zasleduje sovražnika s pomočjo pehote, ki je pregnala Nemce iz strelskih jarkov južno od Skidla. Na fronti južno od Njemena se je vršil ob reki Zelvijanki v bližini Pjeskov in Zelve trdovraten boj. Pri Pjeskih je naša artiljerija popolnoma uničila neko sovražno baterijo. Nato smo nekaj sovražnih napadov z lahkoto ustavili. Pri Zelvi se nam je 10. septembra posrečilo ustaviti opetovane nemške napade, navzlic temu, da se je sovražnik posluževal dušičnih plinov. Obdržali smo svoje postojanke na desnem bregu Zelvijanke, ki smo ga popolnoma očistili od sovražnika.

Proti Rozani je poskusil sovražnik na državni cesti v Slonim naše čete trikrat napasti, vendar pa ni imel navzlic močni artiljerijski pripravi nikakega uspeha. Dalje proti jugu do Pripjeta so se vršili le boji med prednjimi stražami. V okolici Rovna so se naše čete 10. septembra umaknile pred sovražnikom, ki je prodiral na Derazno. V smeri na Kremenec so pričeli Avstrijci zopet napadati na obeh bregovih gorenjega Gorina blizu gališke meje. Istočasno smo sovražnika na desnem bregu uspešno zadržali, akoravno se je posluževal dušičnih granat. Naš ogenj je popolnoma razbil več avstrijskih oddelkov. V okolici Tarnopola smo prodirali 10. septembra jutraj ter strli trdoglavi odpor sovražnika. Kakor pripovedujejo vjetniki, je 6. lovski bataljon, ki je bil ravno sestavljen, popolnoma uničen. Ker se sovražnik ni mogel upirati, je zbežal. Vjeli smo 39 častnikov in 2500 mož ter ugrabili 16 strojnih pušk. Ena kompanija strojnih pušk na avtomobilih je naše čete živahno podpirala. Sovražnik se je umaknil v smeri na Dnjestr. V okolici južno od Tarnopola se zopet vršijo trdovratni boji. Tam smo odbili vrsto ljutih napadov. Ob dolenjem teku Sereta se naše prodiranje uspešno razvija v okolici trga Tlusk in ob izlizu Sereta navzlic ljutemu artiljerijskemu ognju.

Sovražnika smo iz Tlusk preganili ter vjeli 13 častnikov in 800 vojakov.

V Crnem morju so se pojavili, kakor se javlja, sovražni podmorski čolni. Odposlali smo torpedovke in hidroplane, da jih zasledujejo.

Avstrijci in Nemci poskušajo s tem, da skakajo z ene strani na drugo, izvršiti odločilni udarec.

Nemško uradno poročilo z dne 9. septembra se obrača proti našemu poročilu z dne 8. septembra, da smo vjeli mnogo sovražnikov in vplenili 30 topov. Veliki generalni štab izjavlja, da se je vedno trudil naslikati vsak dogodek po resnici in brez tendencnega barvanja. Pogreški pa so vedno mogoči. Odločno konstatujemo naš uspeh pri Tarnopolu in Trembowli. Glede plena pa mora generalni štab odložiti definitivni odgovor, dokler ne dobi natančnih poročil.

(Ta polemična opazka ruskega uradnega poročila govori res cele knjige...)

Ruske vesti.

»Lokalanzeiger« javlja: Car je podpisal ukaz, da se skliče drugi poziv državne brambе, ki še ni služil. Poklicani morajo biti v treh dneh pripravljeni za odhod.

»Reč« javlja, da se je v petek začelo izpraznjevanje Kijeva.

»Napredo« poroča, da so nemški letalci metali bombe na Minsk; bombe so poškodovale železnico in ubile več oseb.

Iz Kodanija javljajo, da je Petrograd sedaj zvečer vedno temen. V pristanu in na bližnjih višavah so postavljeni težki topovi.

ZAPADNO BOJIŠČE.

NAPADI FRANCOSKIH LETALCEV NA NEMŠKA MESTA.

Berolin, 14. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 14. septembra.

Zapadno bojišče.

Med deloma zelo živahno delavnostjo artiljerije je potekel dan sicer brez bistvenih dogodkov. Slaboten francoski sunek na hišo ob jezu pri Satigneulu, severo - zapadno od Rheimsa, smo odbili.

Na Trier, Mörchingen Chateau-Salins in Donau - Eschingen so sovražni letalci metali bombe. Pri Donau - Eschingenu so obstreljevali s strojno puško neki osebni vlak. Nekaj oseb je ubitih, oziroma ranjenih. Iz brodovja, ki se je pojavilo nad Trierom, smo pri Lounneringu, jugozapadno od Fentscha, sestrelili eno letalo.

Vrhovno armadno vodstvo.

NAPAD NEMŠKEGA AEROPLANA NA KENT.

London, 13. septembra. (K. ur.) Reuter. Neko sovražno letalo je priplulo včeraj popoldne na obrežje Kent ter je vrglo par bomb. Ena hiša je težko poškodovana, 4 osebe so ranjene. Dva mornariška aeroplana sta letalo preganjala.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Preko Rotterdama poročajo iz Londona: V angleškem kabinetu je prišlo glede vojaške dolžnosti do kompromisa. Vlada bo zahtevala od parlamenta pooblastilo, da pokliče 20% vseh, za vojaško službo sposobnih angleških državljanov pod orožje.

Norveški protest.

Kristijanija, 14. septembra. Reuterjev biro. Glasom brzojavnega poročila voditelja parnika »Bessheim« je bila ta ladja dve in pol angleški milj jugovzhodno Ballast-skalovja od nemškega podmorskega čolna ustavljena. Neki angleški državljani je bil spravljen na nemški podmorski čoln. Norveška vlada namerava zaradi tega pri nemški vladi protestirati.

Intervencionisti na Japonskem.

Iz Bazileje javljajo: Po poročilih ruskih listov iz Tokia, razvija intervencionistična propaganda na Japonskem živahno delovanje. Japonski intervencionisti prireajo demonstracije in manifestacije ter zahtevajo, da se odpošlje ekspedicijska armada na evropska bojišča.

Boj za Carigrad.

Turške priprave na Galipoliju.

Berlinska »Tägliche Rundschau« poroča: Turki so odločeni, preprečiti vsak nadaljni izkrcavalni poskus zaveznikov na Galipoliju. V to svrhu so postavili ob Bulaira do zaliva Ešmar baterije ter podminirali vse ceste, ki drže iz mesta Galipolija čez Burgas proti jugu.

Pred odločitvijo na Balkanu.

Nova balkanska misija bivšega francoskega ministra Cruppija.

»Echo de Bulgarie« javlja: Bivši francoski minister Cruppi je prisel v novi misiji iz Bukarešte v Sofijo, odkoder potuje v Niš in nato v Atene. Iz Niša se napoti Cruppi v spremstvu ministrskega predsednika Pasića tudi v Kragujevac k prestolonasledniku Aleksandru. Kakor se zatrjuje, ima Cruppi nalogo, izposlovati pri srbski vladi še večje koncesije za Bolgarijo.

Turško - bolgarski sporazum.

Iz Sofije poročajo: Turki so že pričeli izpraznjevati ozemlje, ki so ga prepustili Bolgariji. Slovesna izročitev tega ozemlja se bo vršila dne 19. septembra, na dan bolgarskega narodnega praznika.

Bolgarija, Srbija in Grška.

Bolgarski vladni list »Narodna Pravda« je ostro nastopil proti Srbiji in Grški in pravi, da je bolgarska vlada odločena, za vsako ceno uresničiti bolgarske narodne ideale.

Bolgarska demarša v Bukarešti in v Atenah.

Iz Bukarešte se poroča: Bolgarski poslanik je prosil romunsko vlado za pojasnilo, kaj da pomeni gibanje romunskih čet ob bolgarski meji. Enako demaršo je izvršil bolgarski poslanik pri grški vladi.

Romunsko-bolgarska pogajanja.

Sofija, 14. septembra. Romunski poslanik je imel v soboto dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Radoslavom. Konferenca je veljala pogajanjem o Dobrudži, katero naj vrne Romunija Bolgariji.

Romunija odklanja sporazum z Bolgarijo.

»Lokalanzeiger« javlja iz Sofije: Ministrski predsednik Radoslavov se je izjavil o bolgarsko-romunskih odnosih tako-le: »Romunska vlada dolži bolgarski kabinet, da se ni nikdar hotel sporazumeti z Romunijo. To ni res. Nekega dne sem poklical romunskega poslanika k sebi ter ga povabil, da naj prične pogajanja v svrhu romunsko-bolgarskega sporazuma. Romunski poslanik je to odklonil, češ, da nima nikakih instrukcij. Iz tega je razvidno, da se Romunija ni želela z nami sporazumeti.

Četverozeveza se tudi na Romunijo ne zanaša.

Pariški »Temps« poudarja, da bi bilo napačno, se zanašati na brez-pogojno podporo romunskega kabineta. Romunija napram Srbiji nikakor ni definitivno in določno obvezana, akoravno bi uničenje Srbije nasprotovale njenim interesom. Bukareška vlada ne smatra, da je že prišel trenutek, ko se je treba z balkanskim vprašanjem intenzivno pečati.

Notranje grško posojilo.

Iz Budimpešte javljajo: Ker Grška v ententnih državah ni mogla dobiti kredita, bo najela v pokritje nujnih potrebščin notranje posojilo približno sto milijonov frankov.

Nezaupanje proti Grški narašča in Angleži kontrolirajo posebno ostro izvoz iz Soluna, da bi preprečili dobave grških trgovcev za centralne države.

Odpoklicanje grških častnikov.

Londonski Reuter javlja: Grško vojno ministerstvo je pozvalo vse častnike grške armade in mornarice, ki se nahajajo pri raznih odposlanih v inozemstvu, domov.

Srbija in Avstrija.

»Neue Freie Presse« javlja po turinski »Stampi«: Generalni tajnik v srbskem zunanjem ministrstvu je izjavil: »Srbija ne bo nikdar sklenila separatnega miru z Avstrijo. Balkan mora biti osvobojen. Srbija se bori za svobodo Balkana ter je bila pripravljena, dati Bolgariji velike koncesije, hotela je le, da bi se te koncesije šele po vojni aktivirale. Obstojta še upanje, da bo Bolgarija razumela srbsko stališče.«

Pismo ruskega carja srbskemu kralju.

»Echo de Bulgarie« javlja: Ruski car je poslal kralju Petru lastno-ročno pismo, v katerem razpravlja o srbsko - grškem vprašanju. — To pismo je odgovor na dopis kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra.

Demisija srbskega vojnega ministra.

Iz Sofije poročajo: Srbski vojni minister general Bojović namerava demisionirati. Med njim in prestolonaslednikom Aleksandrom se izbruhne diference. Kot naslednik pride v poštev polkovnik Vasić.

Homatije v Albaniji.

Italijanski listi poročajo: Esad-paša pripravlja večje operacije v se-

verni Albani. Udariti hoče na Miridite ter jih podariti. Pregled je tudi Črnogorci iz Lješa ter namerava očividno etablirati samovlado v Albaniji. Esadpaša razpolaga s topovi in strojnimi puškami (seveda italijanskimi! — Op. ur.) Italijansko časopisje se tudi pritožuje, da je v albanskih krajih, ki so zasedeni od Črnogorcev, jako razvita špijonaža v prilogi Avstriji. V Skadrino so aretirali tamkajšnjega pristaniškega kapitana Serelija kot posebno sumljivega.

Položaj na Grškem.

V balkanski politiki vojskujočih se držav igra tudi Grška veliko vlogo. Stališče Grške v velikem svetovnem konfliktu je v več kakor enem oziru bistvenega pomena. To stališče si Grška sicer ne more popolnoma svobodno izbirati, kajti vsled svoje položaja je neposredno izpostavljena največjemu pritisku četrtozvezne, ki bi lahko s svojim brodomerjem malo državo naravnost uničila, navzlic temu so se Grki — osebno bivši Gunarisov kabinet — držali do sedaj precej samostojno in se predvsem niso dali izvabiti v intervencionistično strujo. Pozivljali so se pač predvsem na dejstvo, da izkazujejo ententi že itak ogromne usluge. Predvsem nudi Grška Srbiji edino primereno zvezo z ostalimi evropskimi državami; Srbija bi že davno ne bila za noben bolj več sposobna, da ji ne dohajajo čez grški Solun ogromne množine orožja, municije in drugega materiala. Solun pa ni le za Srbijo neobhodno potrebno uvozno pristanišče, temveč za cel ententi prijazen Balkan in v Solunu si podajajo roko končno tudi Rusija ter njene zapadne zaveznice. Vse to seveda Grkom ni na škodo — grška trgovina še ni imela nikdar tako lepih časov kakor sedaj.

Važno vlogo igra Grška tudi pri dardanelški akciji. Zavezniki so se meni nič tebi nič polastili nekaterih Egejskih otokov, ter jih vporabljajo kot svoja mornariška oporišča in grška vlada to molče trpi, morda ker uvidi, da se tem nasilnostim ne more upreti, morda tudi pod vtisom raznih lepih obljub. Četrtozveza ni pozabila vzbujati v grškem narodu tradicionalnih helenističnih aspiracij in težnjo po obnovitvi bizantinskega imperija. Pred 4 in pol stoletji je poginil zadnji grški bizantinski cesar Konstantin Paleologus na obzidju Carigrada v borbi proti turškemu osvoboditelju Mohamedu II. Kakor prej, tako je ostal tudi vsa poznejša stoletja Carigrad v duši grškega naroda vedno le »ipolis«, »mesto« kat eksotičen, o katerega novi slavi je sanjala narodova duša tudi v najžalostnejših časih nacionalne bede. Grški narod si je ohranil vsled svoje trdne cerkvene organizacije tudi v turških časih krepko notranje življenje, njegova stara kultura in gospodarska sposobnost («Grk je za sedem Zidov») ste mu pridobili tudi pod polumeseč mnogopolitičnega vpliva in Carigrad ter zapadna maloazijska obal štejeta mnogo stotisoč neodrešenih Grkov. Balkanska vojna je podžgala bizantinske aspiracije Grške in prva nesoglasja med balkanskimi zavezniki je rodila grška bojazn, da snamejo polumeseč s Hagie Sofije ne Grki, temveč Bolgari. Misel na Carigrad obvladuje tudi danes zopet mnenje grškega naroda in Venizelosu zaupa večina tega naroda ravno radi tega, ker si domneva, da se bo njemu posrečilo dobiti Carigrad za — Grško. Ti računi niso niti tako naivni, kakor bi se na prvi pogled zdelo. Grški politiki vedo dobro, da je carigradska vprašanje tudi danes jako občutna točka rusko-angleškega prijateljstva in da bi zapadne velesile v slučaju zmage akceptirale vsako rešitev carigradskega vprašanja, ki bi omogočila, da na Hagio Sofijo ne pride ruski križ. Ali bi ne bila mala Grška, ki je tudi po svoji narodnosti zelo izolirana država, najboljša čuvarica Dardanel in Carigrada? Pod hipotetičnim vplivom tega vprašanja se vedno znova nahajajo grški politiki in le tako je razumeti, da se navzlic znanim nazorom kralja Konstantina, navzlic mnenju grških vojaških krogov nahaja grška država vedno bolj na strani entente. Verjetno je, da se tudi Venizelosu sedaj, ko se je vojaška premoč centralnih držav tako sijajno dokumentirala, ne ljubi zapuščati varnega nevtralnega kotička. Toda zdi se, da se bo moral tudi on bolj določeno izreči.

Dokler ostaja položaj na Balkanu neizpremenjen, se tudi Grški ne bo trebalo odločiti. Toda četrtozveza naznanja, da se nahajamo pred važnimi dogodki. Četrtozveza terja od Bolgarije jasen »da« ali »ne« na svoja vprašanja. Ako odgovori Bolgarija, da noče udariti na Turčijo, da se noče udeležiti nove balkanske družbe, ki jo snuje ententa, sebi korist, potem lahko nastane položaj, da bo morala odgovoriti Grška

drugo vprašanje, ki se tiče njene zveze s Srbijo. V hipu, ko nastane med Srbijo in Bolgarijo definitivni prelom, ne bo mogla ostati Grška na svojem dosedanem stališču, temveč bo morala stopiti na eno ali drugo stran. To dela morda Grški velike in razumljive preglavice. S Srbijo jo veže zvezna pogodba, katere casus foederis je ravno spor med Belgradom in Sofijo. Od Srbije jo odvrača trezni razum, kajti Venizelos si mora reči, da bi definitivno pridruženje Bolgarije k centralnim državam pomenilo definitivno obvladovanje balkanskega polotoka po sovražnikih entente. Grška vlada je sicer nedavno oficijozno izjavila, da smatra zvezo s Srbijo v celom obsegu za obstoječo, toda tudi za Grško bi bil v odločilnem momentu interes državne summum jus.

Nemčija in Amerika.

London, 14. septembra. (Kor. u.) Reuterjev biro javlja iz Novega Jorka: Brzajavno poročilo iz Washingtona pravi, da je nemški poslanik grof Bernstorff, vzemirjen po možnosti, da se pretrgajo diplomatske zveze med Nemčijo in Združenimi državami, prišel tja, da bi se pogovoril z državnim tajnikom Lansingom in ustvaril jasnost. Danes ali jutri bo odločitev. Vlada je že sklenila, na katero pot grene. Položaj je vsled tega težak, ker se Nemčija brani plačati v slučaju »Arabica« odškodnino. To se smatra za prelomev nemške obljube glede varnosti Amerikancev na morju. Ta točka ne more biti predmet razsodbi kakega razsodišča. Misli se dalje, da bo grof Bernstorff odločno proglasil za neresnično vest nekega novojorskega lista, glasom katerega je rekel, da je vojna neizogibna, če bi se pretrgali diplomatski stiki. Uradni krogi, ki pa za svoje mnenje ne morejo jamčiti, sodijo, da je grof Bernstorff ali kateri njegovih prijateljev spravil rečeno izjavo v list, da bi državni departement premočil ali preprečil pretrganje diplomatskih stikov. — Po drugem poročilu iz Washingtona se vlada še ni odločila glede nemškega predloga v zadevi »Arabica«. Uradni krogi dajo umeti, da so tako Združene države kakor Nemčija mnenja, da obsega odločitev o vprašanju odškodnine obenem tudi odločitev o pravilnosti nemškega postopanja.

Razpoloženje v Ameriki.

Angleški listi morajo priznati, da želi velika večina ameriškega naroda ohraniti mir za vsako ceno. Tudi vladni krogi priporočajo Wilsonu, da naj privoli v izročitev cele zadeve haškemu razsodišču ter so prepričani, da bo Wilson znova izvoljen za predsednika, ako ohrani Ameriki mir.

Potop »Hesperiana«.

Wolffov urad poroča, da je skoro izključeno, da bi bil kak nemški podmorski čoln potopil parnik »Hesperiana«, češ, da dne 4. septembra v tistem vodovju sploh ni bilo nobene grškega podmorskega čolna in je verjetno, da je kaka mina razstrelila ladjo.

Naša vojaška uprava na Poljskem.

Uprava poljskega ozemlja, ki je zasedeno od naših čet, je organizirana po sledečih načelih:

Armadni vrhovni poveljnik je v imenu cesarjem najvišji reprezentant vojaške in civilne oblasti v zasedenem ozemlju. On izvršuje zakonodajno oblast, oziroma po njegovem izrecnem nalogu generalni gubernator. V splošnem veljajo v zasedenem ozemlju v zmislu haške konvencije stari (ruski) zakoni, v kolikor se ne protivijo važnim in velikim našim interesom.

Najvišja izvršujoča upravna in justična oblast je armadno vrhovno poveljstvo, ozir. etapno poveljstvo, katere prvi izvršilni organi so generalni gubernator. Upravne zadeve vodi generalni gubernatorju prideljeni civilni deželni komisar. Na čelu posameznih okrožij stoje štabni častniki kot okrožni poveljniki. Pri okrožnih poveljstvih poslujejo okrožna sodišča pod vodstvom vojaškega avditorja ter upravne sekcije pod vodstvom civilnih komisarjev. Občine imajo svoje predstojnike in svoja občinska sodišča.

V svrhu gospodarske eksploatacije osvojenega ozemlja poslujejo pri generalnem gubernatorju gospodna in domenska direkcija ter vojaški monetistični urad.

Uprava železnice se nahaja v rokah »zapovedništva c. in kr. armadne železnice«, ki je podrejeno vojnomu ministertvu. To zapovedništvo se nahaja v Radomu. Njemu so podrejene dosedaj proge: Czenstohowa-Kielce, Granica-Kielce, Kielce-Ivangorod, Tomaszow - Boinek-Nabržezie, Strzemieszyce - Golonog-Dobrowa, Granica-Zabkowice, Roswadow-

Lublin, Ivangorod-Lublin-Holm, Lublin-Lubartow, Belzec-Holm.

V Kielcach posluje etapno poštno in brzajavno ravnateljstvo za celo okupirano ozemlje.

Meje avstrijske generalne gubernije napram nemškemu okupacijskemu ozemlju so določene z nemško avstrijsko pogodbo z dne 9. in 10. januarja ter 22. aprila 1915. Generalni gubernator ima svoj sedež v Kielcach. Gubernija obsega dosedaj 27 okrožij.

Splošne državljanske pravice uživa prebivalstvo v okupiranem ozemlju le v zmislu ruskega vojnega in izjemnega stanja, v kolikor to ne daje več pravic kakor pa utesnitve v sosednih avstrijskih pokrajinah.

Uradni jezik gubernijalnih oblasti je nemški. S poljskimi strankami je občevariti poljsko, razglasi se morajo publicirati v obeh jezikih. Občine in občinska sodišča lahko določijo poljski ali nemški jezik kot uradni jezik. V poljskih okrajih je ruščina prepovedana in ž njo tudi cirilica. V ukrajinskih okrajih uživa ukrajinsko (rusinsko) prebivalstvo enake pravice. Tam je dovoljena tudi raba cirilice.

Vojaška uprava v okupiranem ozemlju si je napisala za princip najstrožjo pravico in nepristranost. S političnimi tendencami in strankami nima ničesar opraviti in ves njen trud je posvečen na eni strani interesom našega vojevanja, na drugi strani pa blagobitju prebivalstva, ki naj spoznava, da so prišle naše armade je oslobodit izpod jarma krivice, nereda in zatiranja.

Vesti iz primorskih dežel.

Gospoda dr. Otokarja Rybára iz Trsta je obiskal te dni predsednik tržaškega političnega društva »Edinost« gospod dr. Josip Wilfan na Koroskem. Dr. Rybár je zdrav in duševno v najboljšem razpoloženju. Tako poroča »Edinost«.

Štanjel na Krasu — mnogo križev je sedaj tam; Štanjel je blizu fronte — slovi radi svoje lepe lege; Štanjel je letovišče Tržačanov; v Štanjelu je bila velika trdnjava v turških časih, štanjelski grad je prostoren, letoviščniki se leto za letom dobro počutijo v njem. Na griču so ostanki trdnjave, razgled z griča diven. V Štanjelu je križišče cest v Trst, Vipavo, Gorico, Komen. Lepi izleti za turiste. K Štanjelu spadajo še: Hruševica, Kobdij, Koboli, Čipi, Lisjaki, Lukovec. Štanjel šteje okoli 1200 prebivalcev. Štanjel je Sv. Danijel, ki je izlil v kratki slovenski Štanjel. Od Gorice je oddaljen 24 ur.

Sovodnje. Pri Štandrežu se krene na desno po lepo obdelanem polju proti kraju Sovodnje, 4 kilometre je poti, čez Vipavo vodi most v Rubije. Postaja južne železnice nosi v napisu spako: Rubbia Savogna. In vendar je Sovodnje čista slovenska občina. Grad Rubije, last baronov Bianchi, ki imajo naslov »Bianchi, duca di Casalanza«, gleda dol v Vipavo, ki goni mline, grad je krasen, razgled lep, odtod pot na sedaj splošno znani, visoko gori pogozdeni vrh Sv. Mihaela. V občino Sovodnje spadajo tudi Rubije, Gabrije, Peč in Vrtoče. Prebivalstva je okoli 1400. Ob fronti je ta občina in je močno prizadeta po vojni. Sovodnje je oddaljeno od Gorice 8 kilometrov. Vipa se steka v Sočo, odtod imo »sovodnje«. Zgodovina nam pripoveduje, da je leta 489. pred Kristusom gotski kralj Ditirih premagal pri izlivu Vipave v Sočo Odoakarja.

Bovsko. Poleg Bovca, katerega smo že opisali, so na Bovskem še občine: Čezsoča, ki ima okoli 600 prebivalcev. Log, ki šteje okoli 700 ljudi, Soča, okoli 800 prebivalcev, Srpenica s 500 prebivalci, Trenta s 400 in Žaga s 700 prebivalci. Log je krasno letovišče, od tam so lepi izleti na Predel, Mangart, iz Žage je najkrajša pot na Stol in Kanin, odkoder je krasen razgled po Italiji. Trenta je skupina raztresenih hiš ob izviru Soče. Od Bovca do cerkve v Trenti je 23 kilometrov. Zlatorogova domačija. Trenta je oddaljena od Gorice 99 kilometrov. — Iz Žage pelje glavna steza v Režijo.

Da je padla granata sredi med zvonika cerkve Sv. Ignacija na Travniku v Gorici, smo poročali včeraj. Ura nad pročeljem cerkve je bila vržena ven. Šrapneli so leteli tam okoli Travnika in na Placuto. Ena oseba je lahko ranjena. Škode na poslopih niso napravile nobene, razven omenjene na cerkvi. Ljudje so se bili privadili že miru prejšnjih dni, zato so ob času prvih strelcov poiskali kar najhitreje varna kritja. To obstreljevanje je bilo v soboto.

Kolera na Goriškem. Po uradnem razglasu je bilo v Renčah na Goriškem v času od 8. do 14. avgusta 20 slučajev kolere, 7 oseb je umrlo.

Za brezposelne in begunce se je razdelilo od 30. avgusta do 5. septembra 2408 kosil, 2325 večerij, blagovnih nakaznic za 291 K 80 vin., denarnih podpor 3891 K 90 vin., skupno 8303 K 60 vin. (dnevno 1186 kron). Ubožnica je razdelila 37.538 porcij juhe, 10.760 večerij, 36.418 porcij polente in 12.331 kron 76 vin. denarnih podpor.

C. kr. navtična šola v Malem Lošnju se letos ne otvori.

Dalmatinski deželni odbor, ki se je nahajal dosedaj provizorično v Obrovcu, se je zopet povrnil v Zader.

Goriški begunci.

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani razglasa:

Poizveduje se po sledečih osebah:

Arbeiterabteilung Nr. 111, vojna pošta št. 602, iščejo sledeči možje svoje družine: Anton Pregelj, vas Novoli, župnija Krmin, išče svojo ženo Terezijo s 7 otroci; Mihael Gabrijelčič, Ložice, Anhovo, svojo ženo Rozo s 7 otroci; Josip Boltar, Gorenje polje, Anhovo, išče svojo ženo s 3 otroci; Štefan Medvešek, Anhovo, išče ženo s 5 otroci ter očeta in mater. — Anton Gašperut iz Loga št. 78, pošta Breginj, išče svojo družino, sestoječo iz žene, Cecilija, in 3 otrok. — Leopold Valentinčič, uslužben pri državni policiji v Ljubljani, povprašuje po svojem očetu Antonu, ki je bival pred izbruhom vojno z Italijo v Morskem pri Kanalu št. 14 in se je izgubil med begunci v Lipnici. — Ana Ciglič iz Stoverjana št. 142 pri Gorici išče dva sinova Vincenca in Vladislava ter hčer Cecilijo z dvema otrokoma; morebitna poročila naj se naslovijo na imenovano, ki stanuje sedaj v Kranju št. 70. — Mihael Šterlinko, Landsturmbezirkshauptmann Nr. 3, Gradec, Leonhardstrasse Nr. 116, poizveduje po svoji družini, ki je stanovala v Mariščinu, Nekovo št. 44, občina Ajba na Kanalskem. — Konrad Posch, korporal 47. pešpolka, Pionierabteilung, 1. Baon, Feldpost 73, išče svojo ženo Marijo Posch Tronkar. — Valentin Špehonja iz Sedla pri Kobaridu št. 33, išče svojo družino, naslov: V. Š., pošta Hochfizen in Tirol.

Dnevne vesti.

— Odlikovanje, Srebrno svetinjo I. razreda za hrabrost je dobil c. kr. telefonski poslovodja Alojzij Biana iz Planine pri Rakeku (dragonjski polk št. 5).

— Konvertiranje hipotekarnih terjatev. Izšla je nova cesarska naredba, s katero se podaljša veljavnost zakona z dne 9. julija 1913, drž. zak. št. 135, glede pristojbinskih olajšav pri konvertiranju hipotekarnih terjatev.

— Ušel je iz srbskega vjetništva. Podpisani javljam tem potom svoji družini, sorodnikom, prijateljem in znanem, da sem srečno pobegnil iz srbskega vjetništva in da se sedaj nahajam pri 27. pešpolku, 7. stotniji, Frauenberg, p. Ardnung na Zgornjem Štajerskem. — Franc Birs, rojen na Brjah, Rihenberg pri Gorici.

— Iz politične konceptne službe. Premeščeni so: tajnik deželne vlade Leon vitez Grasselli in deželnovaladni konceptni praktikant dr. Emil Schott od okrajnega glavarstva v Kranju k deželni vladi v Ljubljani, okrajni komisar dr. Peter Grasselli iz Ljubljane k okraj. glavarstvu v Kranju.

— Na češki tehnični visoki šoli v Pragi začno predavanja za šolsko leto 1915/16, kakor druga leta. Redno vpisovanje bo od 5. do 20. oktobra, a dodatno z dovoljenjem rektorja od 20. oktobra do 15. novembra. Po tem zadnjem terminu se mora imeti za vpis posebno dovoljenje od c. kr. ministrstva za bogočastje in pouk. Kdor želi nadaljnjih pojasnil glede študija, vpisovanja ali glede gmočnih razmer, naj se obrne na »Klub slovenskih tehnikov v Pragi«, Praga II., Češka tehnika.

— Romunija in četrtozveza, to je poglavje, s katerim se že dlje časa bavi vse časopisje in vsled tega želi marsikdo, da bi se orijentalno ozemlje pisnih razmerah te države in njenem sosednem ozemlju. Tej želji ustreza nov, jako lep zemljevid Romunije, izdelan v sedmih barvah, ki je izšel v znani založbi G. Freytag & Berndt na Dunaju, VII., in velja s pošto poslan 1 K 30 v. Poleg Romunije predločuje ta zemljevid tudi vse ozemlje do Belgrada, Sofije, Odese, Kolomeje in Miškolca, celo Besarabijo in ima zaznamovane ceste, železnice in trdnjave.

— Umrlo je v Ljubljani po težki boleznici gospa Marija Krapež, soproga kavarnarja in restavraterja g. Krapeža (Narodna kavarna). Bila je zares ljubezniva in plemenita gospa,

radodarna podpornica narodnih društev ter zvesta naša somišljenica. Bodi je časten spomin! Prizadeti rodobini naše iskreno sožalje!

— Zdravstveno stanje v Ljubljani za čas od 5. do 11. septembra 1915. Novorojencev je bilo 11 in 1 mrtvorojenec. Umrlo je 33 oseb, med njimi 13 tujcev in sicer za jetiko 3 (2 tujca), za različnimi boleznimi pa 30. Poleg umrlih zgoraj je bilo priglasičenih še 28 vojakov, umrlih za trebušnim legarjem, in 1 vojak za grizo. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer: za škrlatico 3 (dva otroka-begunca), za tifuzom 204 vojak, 2 tujca, 8 domačinov (od teh 4 redovnice-strežnice), za grizo 317 vojakov in 1 tujec, za kolero 1 vojak, za difterijo 7 oseb, med njimi 1 tujec.

— So že začeli! Komaj je začel divji kostanj dozorevati, pa imajo mestni nasadi že vse polno prijateljev, recte sovražnikov. Po mladih in starih drevesih mladina, posebno dečki, pleza, trese, lomi veje, klati s poleni, palicami in kamenjem kostanj, da je včasih na tleh več vejevja kakor sadu. Sploh delajo paglavci po drevoredih tako kakor da bi bili zasajeni edino v njihov prid in zabavo. Prav, da potrebni pobirajo kostanj in ga prodajo, saj sedaj res pride vsak vinar prav, če ga mladina prav obrne, — češče je pa to tudi pot k razvadi zapravljanja, — a če je dovoljeno kostanj pobirati, ni dovoljeno nasadom, ki stanejo mestno občino lepe denarje, škodo napravljati. Šola sedaj ne more vplivati na to, mesto menda tudi ne bode zaradi teh paglavcev postavilo za vsak kostanj posebnega čuvaja, policijski stražniki itak ne morejo biti povsod, ker imajo dovolj tudi drugega posla — tedaj preostane le dvojno. Prvi so na mestu starši, da pouče svoje otroke, kaj se sme in kaj ne, in pa javno varstvo. Vsa posameznik naj bi storil, kar lahko stori, namreč take škodljivce pognal, pa bi bilo precej pomagano. Sicer bi pa prav nič ne škodovalo, ako bi se škodljivcem, če ne ubogajo z lepo, prav pošteno navilo ure. To bi bilo vsekakor še najboljše mazilo.

Kolera. Dne 13. t. m. je bil konstatiran v Mariboru en slučaj azijske kolere.

Radeckijev veteran je umrl 26. avgusta v Solčavi na Štajerskem. Bil je to Jernej Sušnik, rojen 1835. leta v Gozdu na Kranjskem. Kot 18leten fant je prišel v Solčavo, kjer so ga leta 1855. vzeli k vojakom. Leta 1859. se je udeležil vojne na Laškem, leta 1866. je služil v Ljubljani kot voditelj novincev pri 7. lovskem bataljonu. Ko so ga odpustili od vojakov, kjer se je Sušnik naučil čitati in brati, se je vrnil v Solčavo, kjer je služil čeli čas le pri štirih gospodarjih, pri zadnjem nad 34 let.

Kino Ideal kaže samo še danes in jutri senzacionalno dramo v treh delih »Smrt v ognju«, katero lahko smatramo k najboljšim izdelkom Nordisk družbe. Ker veselolga »Milijonar med roparji« ni došla, se včeraj ni mogla predvajati. Zelo zanimivo je to pot najnovejšo »Avstrijsko tedensko vojno poročilo«, ki nam kaže praznovanje cesarjevega rojstnega dne v glavnem stanu. — Tudi veselolga »Konjsko zdravljenje« je žela plošno pohvalo občinstva.

Zatekel se je mlad lovski pes. Dobi se nazaj na Marije Terezije cesti št. 26.

Razne stvari.

* Obsojen po prekem sodu. Tirolski listi poročajo, da je bil za gradom v Tridentu ustreljen po prekem sodi neki vojak češke narodnosti.

* Tri prednice ruskega »Rdečega križa« pri nemški cesarici. Iz Berlina poročajo: Cesarica je sprejela tri prednice ruskega »Rdečega križa«, ki imajo nalogo obiskati taborišča za ruske vjetnike v Nemčiji.

* Kongres socialistov v Bernu. V Bernu se je vršil sestanek socialistov iz vseh vojskujočih se držav in iz nevtralnih. Glavni namen sestanka je bil, priobčiti predloge zadevajoče izjavo o miru.

* Vezuv bljuje. »Secolo« javlja iz Neapolja dne 14. t. m.: Vezuv bljuje že štiri dni goste bele oblake dima in pepel, zadnjo noč pa je izbruhnila glavna odprtina lavo. Zdaj izgleda Vezuv, kakor da bi imel ognjeno krono.

* Hindenburgov most v Berlinu so slovesno otvorili v soboto. Most se nahaja v smeri Bornholmske ceste in vodi čez tir Stetinske železnice. Most tvori konec velike ceste od Plötzensee do Lichtenberga. Za bodočnost Berlina je ta cesta velike važnosti.

* Samomor devetletne deklice. V Eggenboru pri Gradcu si je končala življenje devetletna deklica hčerka nekega železniškega delavca. Otrok se je bal, da bo kaznovan in je skočil z drugega nadstropja na dvorišče.

* **Izgube francoske trgovske mornarice.** Lyon, 14. septembra. (Kor. urad.) Francoska trgovska mornarica je izgubila vsled vojne dosedaj 13 jadernic, 13 parnikov, 3 ribiške ladje v skupni prostornosti 68.977 ton.

* **Lastnega sina ubil.** Iz Sarajeva poročajo, da je kmetovalec Nikolaj Soja svojega lastnega sina s polenom ubil. Soja je pretepal ženo in hčer, a ko se je sin za nju zavzel, je še njega s polenom po glavi. Sodišče je suroveža obsodilo na šest let, ta pa se je pritožil, češ, »šest let je preveč«.

* **Od veselja je zblaznel.** Francoski vjetnik Libermann, ki je bil dosedaj v nemškem vjetništvu v Würzburgu, je dobil od doma obvestilo, da je podedoval 200.000 frankov. Ta nepričakovana sreča ga je tako razveselila, da so ga morali spraviti v blaznico. Tam pa se je dedščine še dalje veselil, dokler ga ni zadela kap in je obležal mrtev.

* **Koliko poje jedna divizija?** Na vprašanje, koliko najmanj mesa na leto poje jedna divizija, odgovarja „Tems“: Za jedno divizijo, ki se nahaja v boju od 6. avgusta 1914. do 6. avgusta 1915. se je poročevalo, da se je potrosilo 3.000.781 kilogramov mesa vsake vrste, to je v denarju 4.970.959 frankov, pri tem je odračunati 20.661 kilogramov, ki so bili neporabni. Bilo je zaklano 19.555 komadov živine, kože so stale 213.068 frankov.

* **Protinemska propaganda na Angleškem.** Iz Londona javljajo, da so na Angleškem ustanovili protinemško društvo. Snovatelj društva se obračajo na angleški narod, naj se pridruži temu društvu. Nameni društva so sledeči: 1. Nabrati hočejo milijon članov, ki položijo prisego, da bodo sovražili Nemce; 2. da se izpremeni zakon o priseljevanju tujcev, posebno pa o naturalizaciji Nemcev; 3. uvedejo zaščitnega carinskega tarifa, ako potrebno, eventualno tudi uvedejo tarifa, ki bi bil enak za uvoz vsega blaga, ki se izdeluje v Nemčiji in Avstriji; 4. preiskovanje vseh nemških patentov, metod opreme in monopolov, in v namen, da se angleškim trgovcem, tovarnarjem in drugim osebam, ki se zanimajo za to, morejo dati potrebna pojasnila; 5. zadostna finančna podpora za angleške tovarnarje, ki se obvežejo, da bodo izdelovali robo, ki se sedaj izdeluje v Nemčiji in v Avstriji; 6. podpiranje tistih parlamentarnih kandidatov, brez ozira na stranke, ki bodo po vseh mestih dežele s svojimi predavanji snubili člane za to društvo.

Najnovejša poročila.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 14. septembra. (Kor. urad.) Glavni stan poroča:

Dardanelska fronta. V odseku Anaforta - Ariburnu so izvršile naše izvidne kolone ponoči od 12. na 13. september na raznih točkah učinkujoče presenetljive napade na sovražne strelske järke. Dne 13. septembra je naša artiljerija uspešno obstreljevala zbirališča sovražnih čet ter aprovizacijske kolone ter jih, prizadejavši jim izgube, razpršila. Pri Ariburnu smo uničili eno sovražno artiljerijsko pozicijo ter dve dobro utrjeni opazovalni točki. Pri Sedil Bahrui je sovražna artiljerija pol ure brezuspešno obstreljevala naše strelske järke v centru. Na ostalih frontah ničesar pomembnega.

Pred demisijsko ruskega kabineta.

Kopenhagen, 14. septembra. (K. urad.) Iz Petrograda javljajo: Gorevkin je odpotoval v glavni stan, da poroča carju o zahtevah parlamentarnega bloka in o rezultatih konferenc med kabineto in blokom. Smatra se, da bo Gorevkin v več tovariš-ministri prihodnje dni demisijsko in da bo nova vlada skušala sodelovati z blokom, ne da bi vsem njegovim zahtevam ustregla, ker bi sicer preveč užalila konzervativne elemente.

Darila.

Darovi za goriške begunce. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani razglašča imena oseb, ki so darovale v prilog goriških beguncem sledeče zneske: Nj. Prevzišnost škof dr. Karlin, Trst 100 K; g. Stele, vino-tržec, Šiška 100 K; g. Vinko Prelec, misijonar, Miran 6 K; g. Rožič Dr. Valentin, Celovec 10 K; čevljarska zadruga, Miren 200 K; g. Josip Zeljnik, župnik, Čemševik 10 K; g. Bežek Viktor, ravnatelj, Gorica 20 K; g. Šašel Ivan, župnik, Adlešiči 10 K; Neimenovan 10 K; g. dr. Marinko, Mavčič 20 K; g. dr. J. Janežič, bogoslovski profesor 5 K; g. Kralj Anton, tajnik Zadrugne zveze, Ljubljana 10 kron; g. Plavanež Ivan, župnik, Vel.

Gaber 20 K; g. dr. Kržišnik, dekan, Trnovo pri Ljubljani 96 K; g. Premk Viktor, davčni upravitelj, Vrhnika 10 kron; Hranilnica in posojilnica, Kandija 100 K; g. Vodko Franc, župnik, Št. Peter pri Novem mestu 20 K; g. Ostre Alojzij, Bunčani na Štajerskem 30 K; g. Jenko Štefan, Podgraja, Ilirska Bistrica 7 K; g. F. V. 6 K; g. Franc Bašnik, Hrastje 10 K; g. Bambič Jožef, župni upravitelj, Preloka 5 kron; g. Cink Peter, okrajni sodnik, Trst 15 K; Župnija — Črnuče 20 K. — Nadaljevanje sledi.

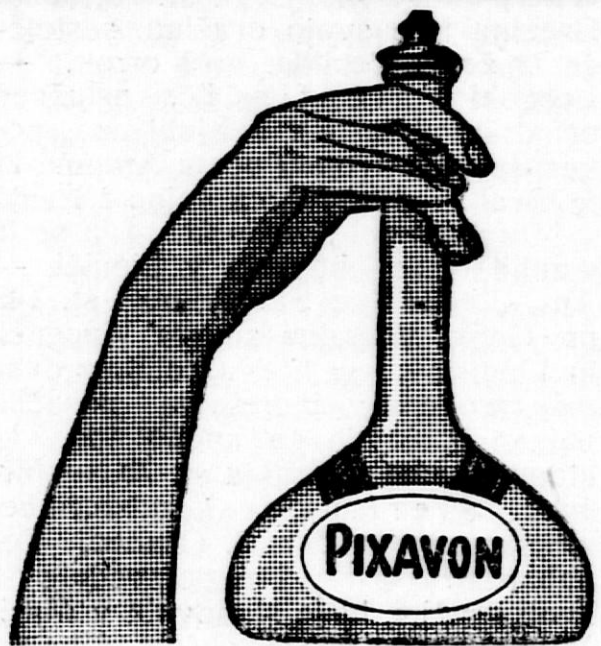
Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo: V družbi primorske finančne straže v gostilni Černe v Gorjah, zbrali naši fantje 30 K. — Živeli!

Za »Rdeči križ«: Gosp. Stefe in gosp. Ivanka Lapajne, trgovka v Spodnji Idriji, namesto venca gosp. Ivanu Rebecu iz Radohove vasi, 20 kron. — Srčna hvala!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Negovanje las z Pixavonom

na znanstveni podlagi.
Resnično najboljši način za jačanje
kože na glavi in krepitev las.
Steklenica K 2-50. Zadošči za več mesecev.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušeno in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In ta je: **Seydlitz**.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 300-2 Sredni zračni tlak 736 mm

septem.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
14.	2. pop.	737-1	20-5	sr. jvzh.	jasno
„	9. zv.	737-2	13-7	sr. jug	„
15.	7. zj.	736-9	11-0	sl. zah.	oblačno

Srednja včerašnja temperatura 13,6° norm. 15,0°. Padavina v 24 urah mm 0,0.

Danes in jutri svetovno-slavna igralka Henny Porten

v „Kino Central“
v deželni gledališču.

Severna roža.

Prekrasen igrokaz v 3 delih.
!! Prvi umetniški užitek !!

Brez posebnega obvestila.

Fran Krapeš, kavarar in restavracija, naznanja v svojem, v imenu sina **Milka Krapeša, urarja**, in v imenu vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njega iskreno ljubljena, dobra soproga, mati, stara mati, sestra, svakinja in teta, gospa

Marija Krapeš roj. Krašna

danes ob 5. uri zjutraj, po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 58. letu bogu vdana preminila. 2300

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Dvorski trg šte. 3 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 15. septembra 1915.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Osebo restavracije in kavarne „Zlatorog“ naznanja užalosteno slavnemu občinstvu preizkušeno vest, da je bila njega predobra blaga in plemenita šefinja, gospa

Marija Krapeš

lastnica restavracije in kavarne „Zlatorog“

po kratki, zelo mučni bolezni, danes zjutraj poklicana v boljše življenje. 2284

V LJUBLJANI, dne 15. septembra 1915.

Učenca in učenko

sprejme 2296

manufakturna trgovina

Lenasi & Gerkman.

3 do 4 sto 2299

v reč

prodam.

Kdo, pove uprav. »Sloven. Naroda«.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Stara, prvovrstna solingenska tvernica britve išče 2291

pri grosistih in mestnih nožarskih obratih najbolje uvedenega

zastopnika.

Ponudbe pod „K. S. 1012“ odpravlja Rudolf Mosse, Köln, Nemčija.

Odvetniška pisarna sprejme takoj

koncipijenta.

Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod „Koncipijent/2293“ 2293

Dana Kobler, absolventinja praškega konservatorija poučuje

klavir

po najnovejši metodi.

Pojasnila dnevno od 2. do 4. Mestni trg 7/III. 2290

Kot učenca

sprejme v trgovino z mešanim blagom dečka, starega 13 do 15 let, s primerno šolsko izobrazbo, veččega nekoliko nemščine ter poštenih staršev **J. Razboršek, Smartno pri Litli.**

Istotam se sprejme tudi

H LAPEC

star 18 do 20 let in ki je konj vaje. 2294

2 mlinarska pomočnika

in

2 učenca.

sprejem v službo oziroma v učenje.

Popolna oskrba v hiši, dobra plača po dogovoru. Ponudbe nasloviti je na

I. Zdravec, paromlin, Središče, Štajersko.

Za one, ki so v črnovojniški službi za »fronto« nespособnim spoznani, se predloži prošnja za oprostitev. 2298

Kazensko-pravni red

z dne 23. maja 1873 štev. 119 državnega zakonika z dodatnim

zvršitvenim propisom

in drugimi zakoni in ukazi kazenski postopek zadevaljočimi.

Trde vezan 5 K 80 v., po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

2 gospoda

želita znanja 3 2 gospodama, Slovenkama, v Ljubljani, stari 17-19 let. Zainteresirani. Ponudbe do sobote na upr. »Sl. Nar.« pod »Lipa & Mak/2292“ 2292

Dr. Fran Jerala, odvetnik v Skofljoki sprejme v svojo pisarno

gospodično

z daljšo prakso v odvetniški pisarni. Nastop službe 26. septembra t. l.

Prodajalka

manufakturne stroke, dobra moč, dobi dobro mesto. Ponudbe, po mogočnosti tudi slika, ki se povrne, naj pošlje na trgovino: **JOSIP ROŽIČ v Pregradi kraj Rogatec.** 2287

Učenec

se sprejme za dimnikarsko obrt.

Z vsi oskrbo. Izve se pri g. Izidorju Soberlu, Jesenice, Fužine 89. ali pri zadrugi v Ljubljani. 2265

Limonova

esenca 1 steklenica 1 krono.

Odgovarja 10 limonam. 2196

Lekarna Trnkoczy Ljubljana, zraven rotovža.

Inteligentna, zmožna slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi, dober korespondent, trgovsko izobražen, vojašine prost Tržačan želi začasno ali stalno službo v kakšni pisarni ali trgovskem obrtne drugem podjetju. Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod »Tahol ali pomoje!« 2283

Učiteljica francoščine

z državnim izpitom se priporoča za posamezne ure, tečaje in pripravljanje za izpite. 2289

Marie-Louise Knoll, Knafljeva ulica šte. 9, prtiličje.

Absolviranec

Mahrove trgovske šole 2273

išče primerne službe na Slovenskem.

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Trgovski pomočnik

mešane stroke 2270

se sprejme takoj.

Vešči železnine imajo prednost. — Ponudbe pod »mešana stroka/2270« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Za begunce! Za begunce! 2 popolnoma opremljeni

stanovanji

s 3 sobami, kuhinjo, verando se odda na deželi blizu mesta. Naslov pove uprav. »Sloven. Naroda« 2297

Burke in *

porednosti

Sramežljive kratkočasnice.

Izdal

Tinček Hudoklin.

Cena 1 K, s pošto 1 K 10.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Telefon šte. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon šte. 16. 129

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočila se za stavbna dela vsake vrste.

Edna posebnost
likerja je

Zdravnik želodca

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborne vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Usta-
novljeno
l. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
Stavilna
154.

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica šte. 6.
Električna sila.

Ravnokar došla

velika izbora

umetniških in drugih vsakovrstnih

razglednic.

NARODNA KNJIGARNA

Prešernova ulica.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

**Kupujem sveže
češplje in bruske**

za destilacijo žganja po najvišji ceni.

GABRIJEL ERŽEN 2106

Zapuže pri Lescah, Gorenjsko.

Gospodična

ki je z dobrim uspehom dovršila trgovski tečaj, večja knjigovodstva, slov. in nem. stenografije, strojepisja ter vseh pisarniških del, zeli primernege mesta v kaki pisarni. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«.

2255

1 steklenica 20 vin.

Sprejemem

za svojo trgovino v Ljubljani

takoj ali za poznejši vstop

prodajalko

špecijske stroke, boljše moč z daljšo prakso. Plača po dogovoru. Ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod „2/2256“.

2256

**Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las**

deluje najboljšje priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 krono. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špecijskih, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
publi. mostu.

18

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in ohr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Zbirka

avstrijskih zakonov
v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Vizitnice in kuverte s firmo

priporočila

„Narodna tiskarna“.

V ponatisu je izšel

znameniti roman

AMERIKANKA.

(Francoski spisal Pierre de Coulevain.)

Naročila sprejema:

„Narodna knjigarna“, Ljubljana, Prešernova ulica.

Cena dveh knjigam (skupaj 554 strani) samo 3 K 50 vin., s pošto 3 K 70 v., elegantno vezan izvod 4 K 70 v., s pošto 4 K 90 v. Zaradi izrednih poštinskih razmer ni mogoče tega dela pošiljati na ogled in se dobiva le proti vplačljivi denarja v naprej ali pa po poštne povzetju.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

(Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole. V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole. — Odhodno izpričevalo upravičuje do dvestoletne aktivne vojaške službe in mado-mešča triletno učno dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učence, ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8. razred ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje šole. Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje nanovo vstopajočih se bo vršilo v petek 1. oktobra 1915 od 9. do 12. ure dopoldne. — Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učence v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo seboj kratki list, zadnje šolske izpričevalo in 15 K vpisnine ter prispevka k učilom.

Učenci, oziroma učence, ki vstopajo v II. letnik, in učenci pripravljalnega razreda, ki vstopajo v I. letnik, naj se zglasijo v soboto 2. oktobra 1915, v ravnateljski pisarni ter naj prinesejo seboj prispevek za učila. — Ponavljalne skušnje se bodo vršile v petek, 1. oktobra 1915, dopoldne ob 9. uri. — Sprejemne skušnje za I. letnik bodo v soboto, 2. oktobra 1915, ob 8. uri zjutraj. — Redni pouk se prične v ponedeljek, 4. oktobra 1915.

Ljubljana, 1. septembra 1915.

Ravnateljstvo.

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec z orožjem
v Ljubljani.

280

Peter Kozina & Komp.

tovarna čevljev v Tržiču, Gorenjsko

prodaja lastne izdelke na debelo in drobno
v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.
Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino

2117

kupuje po najvišjih cenah
J. GROBELNIK, LJUBLJANA,
MESTNI TRG št. 22.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg 10

špeciálna trgovina pletenin, trikotaž in perila
priporoča svoje velike zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Lepa dvonadstropna

VILA

z velikim vrtom v Ljubljani,
se ugodno prodaja. 2023

Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradlišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do
najfinejše izvršitve, kakor tudi
prave gorske in telovatske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlji. 128

Svež krompir in čebulo

najboljše kakovosti ponujata najceneje

Karel Steiner

Anton Schindler in sin

izvoz krompirja

Dunaj XII, Bendlgasse 11.

Dunaj XXI/1, poštni predal 35.

Telefon 98148.

Telefon 33456.

2236

G. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi

tovarne barv, lakov in firnežev

LJUBLJANA.

Centrala: Gradec.

Centrala: Gradec.

Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göstingu, Trstu,
Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.

Priporočajo:

vse vrste oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež,
pristni kranjski, mavec (gyps), olje za pod in stroje, karbo-
linej, čopiče, steklarski in mizarški klej in druge v to stroko
spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

Perilo

za gojenca zavodov
v zalogi.

Izdelovanje nevestinskih oprem.

Ustanovljeno 1866.

Perilo

za deteta
v zalogi.

Moško, damsko in otroško

perilo

lastnega izdelka

daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen
priporoča

C. J. HAMANN

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti,
častniških uniformiranj, zavodov, sa-
mostanov i. t. d. v

LJUBLJANA.

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.

Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila.

Najnoviši stroji.

Perilo se na način prve dunajske čistil-
nice zlika brezhibno kakor novo in se
vse do srede poslane perilo zgotovi v
soboto tistega tedna.

Moški klobuki.

Priznana
najpoštenjša postrežba.

Posteljno perje, puh in kapok.

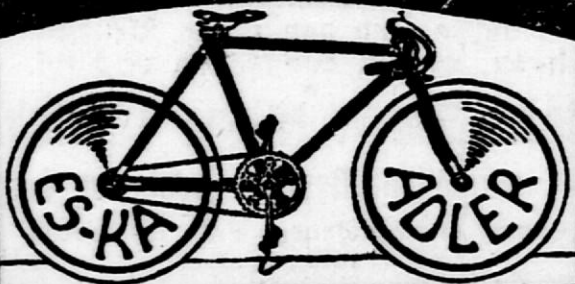
Sportni predmeti.

Kopalno perilo :: Dr. Lehmann zdravstveno perilo.

Dr. Gustav Jägerovo vojniško perilo. :: Perilo TETRA.

Klobuke cilindre in čepice
Velika zaloga najmodernejših slaničkov.
v najnovjših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
130
Pristni Panama-slanički od 9 K do 50 K.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDAMJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA ŠT. 14 MOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLACHO

Srebrna prstan z oboem, lepo
emažiran . . . K 2-
Srebrna prstan, lepo emažiran
„Viribus unitis“ . . . K 2-
Srebrna prstan, lepo emažiran,
„Svetovna vojna“ z rdečim
kritom . . . K 2-30
Srebrna prstan „Schützengre-
ben“ . . . K 5-
Srebrna prstan „Korona“ za
slike . . . K 5-

Železen prstan z srebrom pro-
blečen, lepo izdelan K 3-
Železen prstan z 14 kar. slatim
problečen in slatni robčki
K 10-
Isti železni kroglicni z slatim
problečen in izsekane šte-
vilke in podoba . . . K 12-

Največja izbira
: patriotičnih spominskih prstanov. :

Najboljše ure
najfinejše svetovne znamke,
kakor tudi

zlatnina, srebrnina in namizna oprava.
Cene nizke. Cene nizke.

Za obilni obisk se vljudo priporoča

F. Čuden

Prešernova ulica št. 1 v Ljubljani.

Lastna tovarna ur v Švic.

Cenik tudi po pošti gratis.

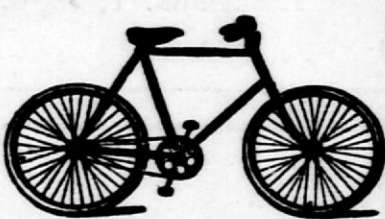
Kupuje se staro zlato in srebro po visoki ceni.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8.000.000 kron.

2530

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 5. razred IV. c. kr. avstrijske razredne loterije.
Zrebanje od 9. oktobra do 6. novembra 1915.

Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:

1/1 srečka K 40,—, 1/2 srečka K 20,—, 1/4 srečka K 10,—, 1/8 srečka K 5,—.

Cene za novo vstopilne igralce:

1/1 srečka K 160,—, 1/2 srečka K 80,—, 1/4 srečka K 40,—, 1/8 srečka K 20,—.

Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.